

**Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om
ändring av lagen om exportkostnadsavgift enligt åkerarealen**

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att giltighetstiden för lagen om exportkostnadsavgift enligt åkerarealen förlängs till utgången av 1993. Enligt lagen uppbärs exportkostnadsavgift inte om den betalningsskyldige lägger en viss andel av brukningsenhetens åkerareal i träda. Det föreslås att lagen ändras så att de löne- och pensionsinkomster som en fysisk person erhåller inte längre inverkar på den areal som förutsätts bli lagd i träda. Liksom år 1991 skall

en fysisk person för att befrias från avgiften lägga 15 % av sin åkerareal i träda. En juridisk person skall lägga 50 % av sina åkrar i träda. Trädesförutsättningen för juridiska personer kan dock i vissa fall sänkas.

Avsikten är att lagen skall träda i kraft vid ingången av 1993. Eftersom lagförslaget ansluter sig till budgetpropositionen för 1993, bör det bli behandlat i samband med den.

ALLMÄN MOTIVERING

1. Nuläget

Lagen om exportkostnadsavgift enligt åkerarealen har varit i kraft i två år. Lagen har som syfte att minska den uppodlade åkerarealen och uppkomsten av spannmålsöverskott. Enligt lagen är den som besitter en brukningsenhet skyldig att betala exportkostnadsavgift, om han inte genom att lägga en viss andel av brukningsenhetens åkerareal i träda befrias från avgiften. Under det första året lagen var i kraft skulle en fysisk person lägga 15 % av sina åkrar i träda. År 1992 inverkade den fysiska personens löne- och pensionsinkomster på den areal som skulle läggas i träda. För att befrias från avgiften måste odlaren beroende på beloppet av löne- och pensionsinkomsterna lägga 15, 20 eller 30 % av sina åkrar i träda. En juridisk person skulle i regel lägga 50 % i träda.

Målsättningen var att under 1991 få trädesarealen att uppgå till 400 000 hektar och under 1992 till sammanlagt 500 000 hektar. För att befrias från betalningsskyldigheten lade innehavarna av de berörda brukningsenheterna

under innevarande år ca 300 000 hektar i träda. Bl.a. genom trädespremier enligt lagen om balansering av lantbruksproduktionen (1261/89) försökte man sporra odlarna att lägga en större andel av åkrarna i träda än vad som förutsätts för befrielse från avgiften.

Det genomförda systemet höjde trädesarealen år 1991 till ca 470 000 hektar och år 1992 redan till ca 500 000 hektar. De mål som uppställts för trädesarealen uppnåddes således under båda åren. Skördenivån för spannmål var 1991 bättre än normalt, så spannmålsöverskottet kunde inte helt och hållet avskaffas genom träda. Den totala spannmålsskörden under innevarande år är enligt preliminära uppskattningar ca 2 300 milj. kg, dvs. ca en tredjedel mindre än föregående år. Vad gäller innevarande års skörd finns det inget behov av spannmålsexport. Förutom den ökade trädesarealen är den i vissa områden torra sommaren orsak till den minskade skörden.

Även vatten- och miljövårdens mål gällande träda nåddes under bägge åren. Det uppskattas att tre fjärdedelar av hela trädesarealen år 1992

består av gröenträda. Enligt undersökningar minskar gröenträda betydligt urlakningen av jordmaterial och markens näringsresurser.

Enligt lagen uppbärs inte exportkostnadsavgift om minst 80 % av brukningsenhetens åkerareal består av vall. Denna befrielse har utnyttjats framför allt i mjölkproduktionsregionerna i östra och norra Finland. Bl.a. inom Kuopio landsbygdsdistrikt låg 15 % och inom Lapplands landsbygdsdistrikt 7 % av åkerarealen i träda 1992, då medeltalet för hela landet var 22,6 %.

Odleren betalas trädespremie enligt vad som statsrådet bestämmer med stöd av lagen om balansering av lantbruksproduktionen. År 1991 betalades 730 milj. mk i premier. Under innevarande år betalas uppskattningsvis 570 milj. mk, inklusive premierna för under tidigare år ingångna treåriga trädesavtal. För den minimiträdesareal som förutsatts för befrielse från avgift betalas 1992 premie endast om arealen består av gröenträda. Premien uppgår härvid till 400 mk per hektar.

Trädessystemet har administrativt i huvudsak skötts av kommunernas landsbygdsnäringsmyndigheter, i allmänhet lantbrukssekreterarna.

2. Övriga åtgärder som inriktar sig på växtodling

Lantbrukets deltagande i finansieringen av exporten av lantbruksprodukter bestäms på basis av lantbruksinkomstlagen (736/89). Lantbrukets exportkostnadsandel täcks genom olika exportkostnadsavgifter och acciser på foder- och gödselmedel. Av de avgifter och acciser som används berörs växtodlingen förutom av exportkostnadsavgiften enligt åkerarealen även av gödselmedelsaccisen och exportkostnadsavgiften för spannmål. Exportkostnadsavgift för spannmål har uppburits från och med skördeåret 1990/91.

Åker har dessutom genom frivilliga avtal och förbindelser tagits ur produktion för viss tid. De sexåriga avtal om minskad lantbruksproduktion som ingåtts 1992 omfattar 37 000 hektar åker. Det uppskattas att under innevarande år ingås nya förbindelser enligt lagen om avträdelsepension (16/74) rörande ca 40 000 hektar. År 1992 kan dessutom ingås avtal om tagande av åker ur lantbruksproduktion enligt lagen om balansering av lantbruksproduktio-

nen. Härvid förbinder sig odlaren att permanent avstå från odling av åkern. Det uppskattas att dylika avtal ingås för ungefär 13 000 hektar. Förutom genom träda tas således genom frivilliga åtgärder sammanlagt 90 000 hektar åker ur produktion år 1992.

3. Propositionen och dess mål

Den totala åkerarealen minskar utan statliga åtgärder med ca 20 000 hektar per år. Utan statliga specialåtgärder skulle den uppodlade åkerarealen år 1993 vara uppskattningsvis ca 2 100 milj. hektar. Med beaktande av den minskade konsumtionen av foderspannmål som föranleds av den minskade husdjursproduktionen och den ökade skördenivån skulle spannmålsöverskottet normalt uppgå till ca 1 700 milj. kg. Detta motsvarar en åkerareal på över 520 000 hektar.

För att den åkerareal som är uppodlad skall minska bör giltighetstiden för lagen om exportkostnadsavgift enligt åkerarealen ytterligare förlängas till utgången av 1993. Trädessystemet bör samtidigt förenklas i fråga om administrationen. Med anledning av detta föreslås att bestämmandet av trädesprocenten på basis av löne- och pensionsinkomster avskaffas. Trädesprocenten för fysiska personer skall i samtliga fall vara 15 %.

Trädesprocenten för en juridisk person skall fortfarande i regel vara 50 %, om inte undantag från detta kan beviljas på basis av 8 §. Enligt gällande lag skall även en betalningsskyldig fysisk eller juridisk person lägga i träda minst 50 % av åker som har utarrenderats av en juridisk person och som arrendegivaren har besuttit under de föregående växtperioderna. Med tanke på ett enklare trädessystem föreslås att nämnda stadgande upphävs. Stadgandet har ingen nämnvärd betydelse för den totala trädesarealen. Trädesskyldigheten bestäms alltid enligt den huvudregel som gäller arrendatorn.

Enligt gällande lag uppbärs avgift inte om minst 80 % av åkerarealen består av vall. Nu krävs 85 %.

Det föreslås att till lagen fogas ett stadgande om användning av trädesåker. Trädesåker får användas för skördebärgning och bete i de fall då statsrådet i sitt med stöd av lagen om balansering av lantbruksproduktionen utfärdat beslut om trädespremier tillåter en sådan

användning. Trädesåker har redan tidigare kunnat användas som betesmark för bl.a. får, getter och fjäderfä. Avsikten är att i fortsättningen även tillåta att hästar får beta på trädesåkrar. Genom detta strävar man efter att öka den inhemska uppfödningen av hästar och användningen av åker för produktion av foder för dem. Trädespremie betalas dock inte i dessa fall. Syftet är även att öka särskilt odlingen av s.k. non-food-växter och användningen av åkrar som landskap.

Det uppskattas att ca 300 000 hektar åker läggs i träda enligt denna lag. Målet är dock att odlarna skall lägga en större del av sin åker i träda än vad befrielsen från betalningsskyldigheten förutsätter. Man strävar efter att den totala trädesarealen 1993 skall uppgå till 450 000—500 000 hektar.

För att undvika urlakning av näringsämnen och jordmaterial är målet att hela trädesarealen skall bestå av grönräda eller oplöjd stubbträda, dock så att huvudparten av arealen består av grönräda. Det har konstaterats att stubbträda är bättre för vattenvården än öppen träda. Avsikten är att odlarna styrs genom rådgivning och information att avstå från öppen träda. Särskilt då det är fråga om ett grundvattenområde som har reserverats för anskaffning av vatten är det viktigt att betona att det är nödvändigt att avstå från öppen träda. Rådgivningen skall skötas av kommunernas landsbygdsnäringsmyndigheter.

4. Ärendets beredning

Propositionen har beretts som tjänsteuppdrag vid jord- och skogsbruksministeriet och jordbruksstyrelsen.

5. Propositionens ekonomiska och organisatoriska verkningar

De intäkter som på basis av lagen inflyter av exportkostnadsavgiften räknas som en del av

lantbrukets andel av exportkostnaderna för lantbruksprodukter som avses i lantbruksinkomstlagen. Intäkterna av exportkostnadsavgiften uppgick 1991 till endast ca 0,95 milj. mk. Målsättningen är att odlarna inte skall betala exportkostnadsavgift, utan lägga minst den andel som krävs i träda. Propositionen minskar exportkostnaderna för spannmål med ca 1 300 milj. mk jämfört med vad de vore utan den ökade trädesläggning som förorsakas av den föreslagna lagen.

Odlarna betalas premie för trädesläggning enligt vad statsrådet beslutar med stöd av lagen om balansering av lantbruksproduktionen. För öppen träda eller stubbträda betalas inte premie om det är fråga om den trädesareal som förutsätts för befrielse från avgift. Det beräknas att 1993 behövs ca 450 milj. mk för premier för den trädesareal som motsvarar trädesmålsättningen (ca 500 000 ha). I denna beräkning ingår även de trädesavtal som ingicks 1991.

Inom jordbruksförvaltningen pågår en omfattande organisationsreform. Avsikten är att regeringen under innevarande höst skall avläta en proposition till riksdagen med förslag till lag om omorganisering av landsbygdsnäringsförvaltningen, vari bl.a. föreslås att jordbruksstyrelsen skall dras in från och med den 1 januari 1993. De uppgifter som ankommit på jordbruksstyrelsen övergår delvis till jord- och skogsbruksministeriet. Detta gäller även uppgifter som enligt lagen om exportkostnadsavgift enligt åkerarealen ankommit på jordbruksstyrelsen. Besvärinstans i de fall där jordbruksstyrelsen fungerat som nämnda myndighet är efter reformen landsbygdsnäringsnämnden, som skall inrättas i anslutning till jord- och skogsbruksministeriet. Enligt förslaget överförs dock rätten att besluta om det undantag som avses i 8 § i denna lag på landsbygdsnäringsdistrikten och inte på jord- och skogsbruksministeriet.

Genom propositionen försöker man minska den arbetsmängd som skötseln av systemet förorsakar de kommunala landsbygdsnäringsmyndigheterna.

DETALJMOTIVERING

1. Motivering till lagförslaget

1 §. *Allmänt.* Det föreslås att i paragrafens 1 mom. görs en ändring om förlängning av lagens giltighetstid. Giltighetstiden förlängs till utgången av 1993.

2 §. *Skyldighet att betala avgift.* Enligt paragrafens 1 mom. är fysiska personer, av fysiska personer bestående sammanslutningar eller dödsbon och juridiska personer betalningsskyldiga. Definitionen ändrades från och med ingången av 1992 så att av fysiska personer bestående sammanslutningar eller dödsbon nämns särskilt som betalningsskyldiga. Detta var nödvändigt på grund av de ändringar som gjorts i lagens 7 §. På grund av de ändringar som nu föreslås i 7 § är det endast nödvändigt att nämna fysiska och juridiska personer som betalningsskyldiga. Paragrafens 1 och 2 mom. har samma innehåll som de som gällde år 1991.

4 §. *Begränsning av tillämpningsområdet.* Lagens 4 § innehåller en förteckning över de fall då brukningsenheten står utanför lagens tillämpningsområde. Till denna förteckning bör fogas de fall då brukningsenheten omfattas av en sådan förbindelse om nedläggning av lantbruksproduktion som avses i lagen om avträdelsevederlag för lantbruksföretagare. Regeringen har för avsikt att avläta en proposition till riksdagen med förslag till lag om avträdelseersättning för lantbruksföretagare, genom vilken det nuvarande systemet med avträdelsepension ersätts. Avsikten är att lagen skall träda i kraft vid ingången av 1993.

5 §. *Åker som ligger till grund för betalningsskyldigheten.* I paragrafen har gjorts de ändringar som föranleds av att lagens giltighetstid förlängs. Vidare har uttrycket i paragrafens 3 punkt preciserats enligt de behov som uppstått i praktiken.

7 §. *Befrielse från avgift.* I paragrafen stadgas om befrielse från exportkostnadsavgift. Befrielse från avgiften sker genom att en viss andel av brukningsenhetens åkerareal läggs i träda. Enligt gällande lag har de trädesarealer som förutsatts för befrielse från avgiften differentierats efter hur stora löne- och pensionsinkomster odlaren har. Trädesandelarna är 15, 20 eller 30 %. För att trädessystemet skall förenklas föreslås att differentieringen slopas. En fysisk person skall alltid lägga minst 15 % av sin åkerareal i träda. Den andel som skall

läggas i träda är för en juridisk person fortfarande 50 %. Enligt lagförslaget tillämpas dock på lantbruksläroanstalter och seminandelslag vad som stadgas om fysiska personer. Trädesprocenten för lantbruksläroanstalter och seminandelslag har i praktiken alltid sänkts på ansökan enligt lagens 8 §. För att minska antalet ansökningar bör trädesförutsättningen för dessa anstalter bestämmas direkt med stöd av lagen. I lagens 8 § stadgas fortfarande om andra undantag gällande juridiska personer.

Stadgandena om åker som godkänns för träda och trädesläggningen i 7 d § i gällande lag har överförts till 7 § 2 och 3 mom. Nuvarande 7 § 4 mom. bibehålls, dock ändrat så att brukningsenheter, av vars åkerareal minst 85 % består av vall, är befriade från träda. Tidigare var kravet 80 %. I de föreslagna 3 och 4 mom. har gjorts de ändringar som föranleds av att giltighetstiden förlängs och i 2 mom. en ändring av teknisk natur. Nuvarande 7 d § upphävs.

Gällande 7 b § omfattar stadganden om bestämmande av löne- och pensionsinkomster och 7 c § om lämnande av förhandsbesked till odlaren rörande trädesprocentens storlek. På grund av att stadgandena om förutsättningarna för träda förenklas upphävs nämnda paragrafer.

7 a §. *Användning av åker.* Det föreslås att de stadganden om trädesläggning av åker som arrenderats av en juridisk person i 7 a § i gällande lag upphävs. Även på detta sätt försöker man förenkla systemet med träda. Det föreslås att i paragrafen intas stadganden om användningen av åker som lagts i träda. Även paragrafens rubrik ändras. Enligt förslaget får åker i träda användas för skördebärgning och bete endast i de fall då statsrådet i sitt med stöd av lagen om balansering av lantbruksproduktionen utfärdade beslut om trädespremier tillåter det. Avsikten är att utöver de skördebärgningsrättigheter som redan är i bruk tillåta att hästar betar på trädesåkrar.

8 §. *Undantag.* Enligt paragrafens 1 mom. beslutar jordbruksstyrelsen under särskilda förutsättningar att på öppet bolag, kommanditbolag, aktiebolag eller andelslag som består av fysiska personer och vars huvudsakliga syfte är att bedriva gårdsbruk, eller på seminandelslag skall tillämpas de stadganden som gäller samfund eller dödsbon. De föreslagna paragraferna

gällande betalningsskyldighet och befrielse från avgift innehåller inte längre stadganden som särskilt avser sammanslutningar eller dödsbon. På grund av detta ändras 1 mom. så att på ovan nämnda juridiska personer tillämpas de stadganden om avgiftens belopp och befrielse från avgift som gäller fysiska personer. Om seminandelslag stadgas enligt förslaget i 7 §.

Ovan nämnda beslut förutsätter att bolagsmännen eller medlemmarna genom att själva delta i arbetet odlar brukningsenhetens åkrar. För aktiebolag är förutsättningen att över hälften av bolagets rösträtt innehas av personer som genom att själva delta i arbetet odlar brukningsenhetens åkrar. I praktiken har det framkommit ett behov att ytterligare skärpa denna förutsättning så att medlemmarna eller delägarna själva skall utföra huvuddelen av det praktiska jordbruksarbetet.

Enligt paragrafens 2 mom. kan jordbruksstyrelsen av särskilda skäl besluta att trädesförutsättningen för en lantbruksläroanstalt eller en annan inrättning som bedriver allmännyttig verksamhet sänks. I praktiken har som inrättningar som bedriver allmännyttig verksamhet ansetts bl.a. företag som bedriver forsknings- och försöksverksamhet i anknytning till lantbruket, vårdinrättningar för ungdomar med problem, kommunalförbund som anordnar boende- och arbetsverksamhet för handikappade och stiftelser som stöder kulturtraditioner, som t.ex. Litteratursällskapet i Finland, Svenska Kulturfonden och Föreningen Konstsamfundet. Enligt förslaget stadgas om lantbruksläroanstalters trädesförutsättning i lagens 7 §. Dessutom har momentets ordalydelse ändrats så att trädesförutsättningen för en inrättning som bedriver allmännyttig verksamhet endast kan sänkas om bedrivande av gårdsbruk har en väsentlig betydelse för inrättningens verksamhet.

I samband med omorganiseringen av landsbygdsnäringsförvaltningen föreslås att jordbruksstyrelsen skall dras in och att dess uppgifter delvis skall överföras på jord- och skogsbruksministeriet. Det föreslås dock att beslutsfattandet enligt denna paragraf inte överförs på jord- och skogsbruksministeriet utan på landsbygdsdistrikten, som från ingången av 1993 kommer att kallas landsbygdsnäringsdistrikt.

I paragrafens 3 mom. görs ändringar närmast av teknisk natur.

10 §. Anmälningsskyldighet. I paragrafen stadgas om odlarens skyldighet att till lands-

bygdsnäringsmyndigheten göra en anmälan, av vilken framgår åkerarealen samt övriga uppgifter som behövs. Det föreslås att i paragrafen intas ett nytt 3 mom., vari stadgas om undantag från anmälningsskyldigheten. För att de kommunala landsbygdsnäringsmyndigheternas arbete skall minska är det skäl att avskaffa anmälningsskyldigheten i de fall då brukningsenheten inte längre är uppodlad. Anmälan behöver inte heller göras inom Lapplands landsbygdsdistrikt om brukningsenheten med stöd av 7 § 4 mom. befrias från att betala exportkostnadsavgift.

17 §. Ändringssökande. Paragrafens 4 mom. har innehållit ett förbud mot sökande av ändring på grund av ansökan om förhandsbesked som avses i 7 c § i gällande lag. Eftersom det föreslås att nämnda 7 c § skall upphävas, upphävs även detta moment.

17 a §. Statens ersättningsskyldighet. Paragrafen föreslås bli upphävd. Det var nödvändigt att stadga om statens ersättningsskyldighet då odlarens löne- och pensionsinkomster invercade på den trädesareal som krävdes.

23 §. Närmare stadganden. Hänvisningarna till 7 a och 7 b §§ i 1 mom. och hänvisningen till 7 c § i 2 mom. slopas. Enligt paragrafens 1 mom. har jordbruksstyrelsen meddelat närmare föreskrifter om vissa grunder för befrielse från avgifter. Då omorganiseringen av landsbygdsnäringsförvaltningen genomförs skall föreskrifterna meddelas av jord- och skogsbruksministeriet. Den ändrade 7 a § innehåller stadganden om användning av åker som är lagd i träda. I anknytning till detta är det inte nödvändigt att jord- och skogsbruksministeriet kunde meddela föreskrifter om användningen av åker som är lagd i träda.

24 §. Ikraftträdande. Paragrafen ändras i motsvarighet till den föreslagna giltighetstiden.

2. Ikraftträdande

Det föreslås att lagen skall träda i kraft vid ingången av 1993 och gälla exportkostnadsavgiften för 1991, 1992 och 1993.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

Lag

om ändring av lagen om exportkostnadsavgift enligt åkerarealen

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i lagen den 28 december 1990 om exportkostnadsavgift enligt åkerarealen (1314/90) 7 b, 7 c och 7 d §§, 17 § 4 mom. och 17 a §, dessa lagrum sådana de lyder i lag av den 17 januari 1992 (21/92),

ändras 1 § 1 mom., 2 § 1 och 2 mom., 4, 5, 7, 7 a, 8 och 23 §§ samt 24 § 1 mom., av dessa lagrum 1 § 1 mom., 2 § 1 och 2 mom., 5, 7, 7 a, 8 och 23 §§ samt 24 § 1 mom. sådana de lyder i nämnda lag av den 17 januari 1992, samt

fogas till 10 § ett nytt 3 mom. som följer:

1 §

Allmänt

För minskande av de kostnader som exporten av lantbruksprodukter medför skall till staten för 1993 betalas exportkostnadsavgift enligt åkerarealen med stöd av denna lag.

2 §

Skyldighet att betala avgift

Varje fysisk eller juridisk person som i egenskap av ägare till en brukningsenhet eller med stöd av en bruksrätt som baserar sig på ett arrendeavtal vilket gäller en brukningsenhet, eller med stöd av någon annan bruksrätt besitter åker är skyldiga att betala avgift. När makar eller flera personer i något annat fall tillsammans förvaltar en brukningsenhet, ansvarar de solidariskt för att avgiften betalas.

Med fysisk person avses också en sammanlutning eller ett dödsbo som består av fysiska personer och vars delägare gemensamt besitter brukningsenhetens åkrar. Med juridisk person avses öppna bolag, kommanditbolag, aktiebolag, andelslag, föreningar, stiftelser, kommuner, kommunalförbund, församlingar och kyrkliga samfälligheter.

4 §

Begränsning av tillämpningsområdet

Denna lag tillämpas inte på brukningsenhet

1) vilkas åkerareal är mindre än tre hektar,
2) för vilka gäller ett sådant produktionsändringsavtal som nämns i 4 § lagen om styrning av lantbruksproduktionen (446/77), ett sådant avtal om minskad lantbruksproduktion som nämns i lagen om styrning och balansering av lantbruksproduktionen (81/83), ett sådant avtal om avstående från odling av åkerväxter som nämns i 9 § lagen om balansering av lantbruksproduktionen (1261/89), dock inte trädesavtal, eller för vilka gäller en sådan förbindelse om nedläggning av lantbruksproduktion som avses i 6 § 2 mom. 3 punkten lagen om avträdelsepension eller i 9 § lagen om avträdelseersättning för lantbruksföretagare (/92), eller

3) för vilka gäller ett sådant avtal om bedrivande av naturenlig lantbruksproduktion som avses i 12 § lagen om balansering av lantbruksproduktionen.

5 §

Åker som ligger till grund för betalningsskyldigheten

Grund för betalningsskyldigheten är den obeskogade åkerareal som den 30 juni 1993 hör till brukningsenheten. När dess storlek räknas ut skall dock inte beaktas

1) åkerareal som var ouppodlad 1990 och som sedan dess varit ouppodlad utan avbrott och som fortfarande är ouppodlad 1993,

2) åkerareal som används för odling av frukt eller bär eller för plantskoleproduktion, eller

3) åkerareal som enligt lagen om balansering

av lantbruksproduktionen omfattas av något annat avtal än trädesavtal som begränsar odling av åkern.

7 §

Befrielse från avgift

Exportkostnadsavgift behöver inte betalas, om en fysisk person som enligt 2 § är skyldig att betala avgift under växtperioden 1993 låter en åkerareal som utgör minst 15 procent av den åkerareal som beräknats enligt 5 § ligga i träda. Om den betalningsskyldige är en juridisk person är en förutsättning för befrielse från avgift att personen i fråga låter minst 50 procent av den åkerareal som beräknats enligt 5 § ligga i träda, om inte annat föranleds av 8 §. På lantbruksläroanstalter och seminandelslag tillämpas dock vad som ovan stadgas om fysiska personer.

Den åker som läggs i träda skall 1990 och efter det ha odlats eller skötts som träda. Till den del den betalningsskyldige inte besitter sådan åker kan också annan åker läggas i träda.

Såsom lagd i träda betraktas alltid åker som lagts i träda enligt lagen om balansering av lantbruksproduktionen. Med träda jämställs också åker som enligt nämnda lag har beskogets 1990 och därefter före den 1 juli 1993, eller åker som 1992 och därefter på ett bestående sätt överförs till annan produktion än lantbruksproduktion och på vilken ingen skörd bärgas under 1993.

Exportkostnadsavgift skall inte heller betalas om minst 85 procent av den åkerareal som hör till brukningsenheten och som utgör grund för betalningsskyldigheten under växtperioden 1993 består av vall eller om denna åkerareal är mindre än tre hektar.

7 a §

Användning av åker

Åker som lagts i träda enligt denna lag får inte användas för skördebärgning eller som betesmark i andra fall än då statsrådet i sitt beslut om trädespremier, som utfärdas med stöd av lagen om balansering av lantbruksproduktionen, tillåter att åker används för nämnda ändamål. Statsrådet kan besluta att tillståndet kan ges av landsbygdsnäringsmyndigheten.

8 §

Undantag

När det är fråga om ett öppet bolag, kommanditbolag, aktiebolag eller andelslag som består av fysiska personer och vars huvudsakliga syfte är att bedriva gårdsbruk, kan landsbygdsnäringsdistriktet på ansökan besluta att vad som ovan stadgas om storleken av exportkostnadsavgiften eller befrielse från avgift i fråga om en fysisk person skall tillämpas. Beslutet förutsätter att bolagsmännen i det öppna bolaget, de ansvariga bolagsmännen i kommanditbolaget och medlemmarna av andelslaget själva utför huvuddelen av jordbruksarbetena på brukningsenheten. I fråga om aktiebolag förutsätts det att över hälften av bolagets rösträtt innehas av personer som själva utför huvuddelen av jordbruksarbetena på brukningsenheten.

Av särskilda skäl kan landsbygdsnäringsdistriktet dessutom på ansökan besluta om sänkning av exportkostnadsavgiften eller av den procentandel för trädesläggning som krävs för befrielse från avgiften, för en sådan inrättning som bedriver allmännyttig verksamhet och i vars verksamhet bedrivande av gårdsbruk har en väsentlig betydelse. Andelen i fråga skall härvid fastställas till minst 15 procent.

En ansökan som avses i 1 och 2 mom. skall göras till landsbygdsnäringsdistriktet inom den tid som jord- och skogsbruksministeriet fastställer.

10 §

Anmälningsskyldighet

Anmälningen behöver dock inte göras inom Lapplands landsbygdsdistrikt i de fall då exportkostnadsavgift med stöd av 7 § 4 mom. inte behöver erläggas. Dessutom kan anmälningen alltid lämnas ogjord för de gårdsbruksenheter som inte odlas år 1993.

23 §

Närmare stadganden

Närmare stadganden om verkställigheten av denna lag utfärdas vid behov genom förordning. Jord- och skogsbruksministeriet meddelar dock närmare föreskrifter om brukningsenheter, samt om fastställande, debitering och uppbörd av exportkostnadsavgiften.

De föreskrifter som jord- och skogsbruksministeriet meddelar och de beslut av ministeriet som nämns i 8 och 10 §§ skall publiceras i Finlands författningssamling.

Lagen gäller exportkostnadsavgiften för 1991, 1992 och 1993.

— — — — —

Denna lag träder i kraft den
199 .

24 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1991.

Helsingfors den 25 september 1992

Republikens President

MAUNO KOIVISTO

Jord- och skogsbruksminister *Martti Pura*

Lag

om ändring av lagen om exportkostnadsavgift enligt åkerarealen

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i lagen den 28 december 1990 om exportkostnadsavgift enligt åkerarealen (1314/90) 7 b, 7 c och 7 d §§, 17 § 4 mom. och 17 a §, dessa lagrum sådana de lyder i lag av den 17 januari 1992 (21/92),

ändras 1 § 1 mom., 2 § 1 och 2 mom., 4, 5, 7, 7 a, 8 och 23 §§ samt 24 § 1 mom., av dessa lagrum 1 § 1 mom., 2 § 1 och 2 mom., 5, 7, 7 a, 8 och 23 §§ samt 24 § 1 mom. sådana de lyder i nämnda lag av den 17 januari 1992, samt

fogas till 10 § ett nytt 3 mom. som följer:

Gällande lydelse

1 §

Allmänt

För minskande av de kostnader som exporten av lantbruksprodukter medför skall till staten för 1992 betalas exportkostnadsavgift enligt åkerarealen med stöd av denna lag.

2 §

Skyldighet att betala avgift

Alla fysiska personer, alla av fysiska personer bestående sammanslutningar eller dödsbon och alla juridiska personer som i egenskap av ägare till en brukningsenhet eller med stöd av en bruksrätt som baserar sig på ett arrendeavtal vilket gäller en brukningsenhet, eller med stöd av någon annan bruksrätt besitter åker är skyldiga att betala avgift. När makar eller flera personer i något annat fall tillsammans förvaltar en brukningsenhet, ansvarar de solidariskt för att avgiften betalas.

Med juridiska personer avses öppna bolag, kommanditbolag, aktiebolag, andelslag, föreningar, stiftelser, kommuner, kommunalförbund, församlingar och kyrkliga samfälligheter.

Föreslagen lydelse

1 §

Allmänt

För minskande av de kostnader som exporten av lantbruksprodukter medför skall till staten för 1993 betalas exportkostnadsavgift enligt åkerarealen med stöd av denna lag.

2 §

Skyldighet att betala avgift

Varje fysisk eller juridisk person som i egenskap av ägare till en brukningsenhet eller med stöd av en bruksrätt som baserar sig på ett arrendeavtal vilket gäller en brukningsenhet, eller med stöd av någon annan bruksrätt besitter åker är skyldiga att betala avgift. När makar eller flera personer i något annat fall tillsammans förvaltar en brukningsenhet, ansvarar de solidariskt för att avgiften betalas.

Med fysisk person avses också en sammanslutning eller ett dödsbo som består av fysiska personer och vars delägare gemensamt besitter brukningsenhetens åkrar. Med juridisk person avses öppna bolag, kommanditbolag, aktiebolag, andelslag, föreningar, stiftelser, kommuner, kommunalförbund, församlingar och kyrkliga samfälligheter.

Gällande lydelse

4 §

Begränsning av tillämpningsområdet

Denna lag tillämpas inte på brukningsenheter

1) vilkas åkerareal är mindre än tre hektar,
2) för vilka gäller ett sådant produktionsändringsavtal som nämns i 4 § lagen om styrning av lantbruksproduktionen, ett sådant avtal om minskad lantbruksproduktion som nämns i lagen om styrning och balansering av lantbruksproduktionen (81/83), ett sådant avtal om avstående från odling av åkerväxter som nämns i 9 § lagen om balansering av lantbruksproduktionen (1261/89), dock inte trädesavtal, eller för vilka gäller en sådan förbindelse om nedläggning av lantbruksproduktion som avses i 6 § 2 mom. 3 punkten lagen om avträddelsepension, eller

3) för vilka gäller ett sådant avtal om bedrivande av naturenlig lantbruksproduktion som avses i 12 § lagen om balansering av lantbruksproduktionen.

5 §

Åker som ligger till grund för betalningsskyldigheten

Grund för betalningsskyldigheten är den obeskogade åkerareal som den 30 juni 1992 hör till brukningsenheten. När dess storlek räknas ut skall dock inte beaktas

1) åkerareal som var ouppodlad 1989 och som sedan dess varit ouppodlad utan avbrott och som fortfarande är ouppodlad 1992,

2) åkerareal som används för odling av frukt eller bär eller för plantskoleproduktion, eller

3) åkerareal som omfattas av ett avtal enligt lagen om balansering av lantbruksproduktionen vilket innebär att odling av åkerväxter varaktigt läggs ner.

7 §

Befrielse från avgift

Exportkostnadsavgift behöver inte betalas, om en fysisk eller juridisk person som enligt 2 § är skyldig att betala avgift under växtperioden 1992 låter en nedan i 2 mom. angiven åkerareal som beräknats enligt 5 § ligga i träda och en sammanslutning eller ett dödsbo låter en nedan

Föreslagen lydelse

4 §

Begränsning av tillämpningsområdet

Denna lag tillämpas inte på brukningsenheter

1) vilkas åkerareal är mindre än tre hektar,
2) för vilka gäller ett sådant produktionsändringsavtal som nämns i 4 § lagen om styrning av lantbruksproduktionen (446/77), ett sådant avtal om minskad lantbruksproduktion som nämns i lagen om styrning och balansering av lantbruksproduktionen (81/83), ett sådant avtal om avstående från odling av åkerväxter som nämns i 9 § lagen om balansering av lantbruksproduktionen (1261/89), dock inte trädesavtal, eller för vilka gäller en sådan förbindelse om nedläggning av lantbruksproduktion som avses i 6 § 2 mom. 3 punkten lagen om avträddelsepension eller i 9 § lagen om avträddelseersättning för lantbruksföretagare (192), eller

3) för vilka gäller ett sådant avtal om bedrivande av naturenlig lantbruksproduktion som avses i 12 § lagen om balansering av lantbruksproduktionen.

5 §

Åker som ligger till grund för betalningsskyldigheten

Grund för betalningsskyldigheten är den obeskogade åkerareal som den 30 juni 1993 hör till brukningsenheten. När dess storlek räknas ut skall dock inte beaktas

1) åkerareal som var ouppodlad 1990 och som sedan dess varit ouppodlad utan avbrott och som fortfarande är ouppodlad 1993,

2) åkerareal som används för odling av frukt eller bär eller för plantskoleproduktion, eller

3) åkerareal som enligt lagen om balansering av lantbruksproduktionen omfattas av något annat avtal än trädesavtal som begränsar odling av åkern.

7 §

Befrielse från avgift

Exportkostnadsavgift behöver inte betalas, om en fysisk person som enligt 2 § är skyldig att betala avgift under växtperioden 1993 låter en åkerareal som utgör minst 15 procent av den åkerareal som beräknats enligt 5 § ligga i träda. Om den betalningsskyldige är en juridisk person

Gällande lydelse

i 3 mom. nämnd andel som beräknats enligt 5 § ligga i träda. Trädesläggningen skall ske enligt 7 a §.

Andelen åkerareal som skall läggas i träda är

- 1) 15 procent för en betalningsskyldig fysisk person vars löne- och pensionsinkomster understiger 100 000 mark per år,

- 2) 20 procent, om de inkomster som avses i 1 punkten är 100 000-250 000 mark per år,

- 3) 30 procent, om de inkomster som avses i 1 punkten överstiger 250 000 mark per år, och

- 4) 50 procent för en betalningsskyldig juridisk person, om inte något annat följer av 8 §.

På en sammanslutning eller ett dödsbo med betalningsplikt tillämpas 2 mom. 1-3 punkten, när minst en av delägarna bor på lägenheten eller, mätt enligt framkomlig väg, på ett avstånd av högst 12 kilometer från de närmaste åkrarna. Av de betalningsskyldiga personer som uppfyller nämnda boendevillkor beaktas löne- och pensionsinkomsterna för den betalningsskyldiga person som har de största inkomsterna. Om ingen av delägarna i en sammanslutning eller ett dödsbo uppfyller boendevillkoret, skall 20 procent av åkerarealen läggas i träda. Av löneinkomsterna för en delägare i ett dödsbo beaktas inte löneinkomst som har riksproduktionen omfattas av något annat avtal än trädesavtal som begränsar odling av åker. betalts för skötsel av en brukningsenhet som dödsboet besitter.

Exportkostnadsavgift skall inte heller betalas, om minst 80 procent av den åkerareal som hör till brukningsenheten och som utgör grund för betalningsskyldigheten under växtperioden 1992 består av vall eller om denna åkerareal är mindre än tre hektar.

7 a §

Avgiftsbefrielse i fråga om åkerareal som utarrenderats av en juridisk person

En betalningsskyldig fysisk eller juridisk person skall för att befrias från avgift lägga i träda minst 50 procent av en sådan enligt 5 § beräknad åkerareal som har utarrenderat av en i 2 § angiven juridisk person och som arrendegivaren har besuttit hela växtperioden 1990 eller 1991. Detsamma gäller sådan av en kommun, ett kommunalförbund, en församling eller en kyrklig samfällighet utarrenderad åkerareal för vilken ett nytt arrendavtal har ingåtts efter

Föreslagen lydelse

är en förutsättning för befrielse från avgift att personen i fråga låter minst 50 procent av den åkerareal som beräknats enligt 5 § ligga i träda, om inte annat föranleds av 8 §. På lantbruksläroanstalter och seminandelslag tillämpas dock vad som ovan stadgas om fysiska personer.

Den åker som läggs i träda skall 1990 och efter det ha odlats eller skötts som träda. Till den del den betalningsskyldige inte besitter sådan åker kan också annan åker läggas i träda.

Såsom lagd i träda betraktas alltid åker som lagts i träda enligt lagen om balansering av lantbruksproduktionen. Med träda jämställs också åker som enligt nämnda lag har beskogsats 1990 och därefter före den 1 juli 1993, eller åker som 1992 och därefter på ett bestående sätt överförs till annan produktion än lantbruksproduktion och på vilken ingen skörd bärgas under 1993.

Exportkostnadsavgift skall inte heller betalas om minst 85 procent av den åkerareal som hör till brukningsenheten och som utgör grund för betalningsskyldigheten under växtperioden 1993 består av vall eller om denna åkerareal är mindre än tre hektar.

7 a §

Användning av åker

Åker som lagts i träda enligt denna lag får inte användas för skördebärgning eller som betesmark i andra fall än då statsrådet i sitt beslut om trädespremier, som utfärdas med stöd av lagen om balansering av lantbruksproduktionen, tillåter att åker används för nämnda ändamål. Statsrådet kan besluta att tillståndet kan ges av landsbygdsnäringsmyndigheten.

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

den 15 oktober 1991 med en ny arrendetagare sedan det tidigare arrendeavtalet upphört att gälla.

7 b §

Bestämmande av inkomster

Med löne- och pensionsinkomster avses i 7 § 2 och 3 mom. skattskyldigas löne- och pensionsinkomster som ingår i de för dem vid statsbeskattningen för 1990 fastställda skattepliktiga inkomsterna. Om en odlare dock visar att hans löne- och pensionsinkomster 1992, då de beräknas så som anges nedan, uppgår till högst 70 procent av löne- och pensionsinkomsterna 1990, används de för 1992 beräknade inkomsterna som inkomster. Dessa löne- och pensionsinkomster beräknas så att löne- och pensionsinkomsterna mellan den 1 januari och den 30 april 1992 multipliceras med tre.

(upphävs)

När makar eller flera fysiska personer i något annat fall tillsammans är skyldiga att betala avgift, beaktas löne- och pensionsinkomsterna för den av de betalningsskyldiga som i den senaste statsbeskattningen har de största inkomsterna av gårdsbruk. Om ingen av dem i nämnda beskattning har inkomster av gårdsbruk eller ingen av dem har större inkomster än de andra betalningsskyldiga, beaktas löne- och pensionsinkomsterna för den av de betalningsskyldiga som har de lägsta inkomsterna av detta slag. Löne- och pensionsinkomsterna för dem som inte är betalningsskyldiga enligt 2 § beaktas inte.

7 c §

Förhandsbesked

Lantbruksnämnden i kommunen kan på ansökan meddela förhandsbesked om den åkerareal som krävs för befrielse från exportkostnadsavgift. Ansökan skall göras senast vid den tidpunkt som jordbruksstyrelsen bestämmer.

(upphävs)

7 d §

Träda

Den åker som läggs i träda skall 1990 och därefter ha odlats eller skötts som träda. Till den del den betalningsskyldige inte besitter sådan åker kan också annan åker läggas i träda.

(upphävs)

Såsom lagd i träda betraktas alltid åker för vilken betalas trädespremie enligt lagen om

Gällande lydelse

balansering av lantbruksproduktionen. Med träda jämställs också åker som enligt nämnda lag har beskogsats 1990 och därefter före den 1 juli 1992, eller åker som 1992 på ett bestående sätt överförs till annan produktion än lantbruksproduktion och på vilken ingen skörd bärgas under det nämnda året.

8 §

Undantag

När det är fråga om ett öppet bolag, kommanditbolag, aktiebolag eller andelslag som består av fysiska personer och vars huvudsakliga syfte är att bedriva gårdsbruk eller ett seminandelslag, beslutar jordbruksstyrelsen på ansökan att vad som ovan stadgas om storleken av exportkostnadsavgiften eller befrielse från avgift i fråga om en sammanslutning eller ett dödsbo skall tillämpas. Beslutet förutsätter att bolagsmännen i det öppna bolaget, de ansvariga bolagsmännen i kommanditbolaget och medlemmarna av andelslaget odlar brukningsenhetens åkrar genom att själva delta i arbetet. I fråga om aktiebolag förutsätts det att över hälften av bolagets rösträtt innehas av personer som odlar brukningsenhetens åkrar genom att själva delta i arbetet.

Av särskilda skäl kan jordbruksstyrelsen dessutom på ansökan besluta om sänkning av exportkostnadsavgiften för en lantbruksläroanstalt eller någon annan inrättning som bedriver allmännyttig verksamhet eller av den procentandel för trädesläggning som krävs för befrielse från avgiften.

En ansökan som avses i 1 eller 2 mom. skall göras inom den tid som jordbruksstyrelsen bestämmer. Samtidigt som jordbruksstyrelsen fattar beslut med anledning av ansökan skall den fastställa procentandelen för den åkerareal som skall läggas i träda. För de inrättningar som avses i 2 mom. fastställs procentandelen dock alltid till 15.

Föreslagen lydelse

8 §

Undantag

När det är fråga om ett öppet bolag, kommanditbolag, aktiebolag eller andelslag som består av fysiska personer och vars huvudsakliga syfte är att bedriva gårdsbruk, kan landsbygdsnäringsdistriktet på ansökan besluta att vad som ovan stadgas om storleken av exportkostnadsavgiften eller befrielse från avgift i fråga om en fysisk person skall tillämpas. Beslutet förutsätter att bolagsmännen i det öppna bolaget, de ansvariga bolagsmännen i kommanditbolaget och medlemmarna av andelslaget själva utför huvuddelen av jordbruksarbetena på brukningsenheten. I fråga om aktiebolag förutsätts det att över hälften av bolagets rösträtt innehas av personer som själva utför huvuddelen av jordbruksarbetena på brukningsenheten.

Av särskilda skäl kan landsbygdsnäringsdistriktet dessutom på ansökan besluta om sänkning av exportkostnadsavgiften eller av den procentandel för trädesläggning som krävs för befrielse från avgiften, för en sådan inrättning som bedriver allmännyttig verksamhet och i vars verksamhet bedrivande av gårdsbruk har en väsentlig betydelse. Andelen i fråga skall härvid fastställas till minst 15 procent.

En ansökan som avses i 1 och 2 mom. skall göras till landsbygdsnäringsdistriktet inom den tid som jord- och skogsbruksministeriet fastställer.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

10 §

Anmälningsskyldighet

Anmälningen behöver dock inte göras inom Lapplands landsbygdsdistrikt i de fall då exportkostnadsavgift med stöd av 7 § 4 mom. inte behöver erläggas. Dessutom kan anmälningen alltid lämnas ogjord för de gårdsbruksenheter som inte odlas år 1993.

17 §

Ändringssökande

Beslut som landsbygdsdistriktet har fattat i ärenden som avses i 7 c § får inte överklagas genom besvär.

(4 mom. upphävs)

17 a §

Statens ersättningsskyldighet

Om en odlares beskattning på grund av att han har sökt ändring i den har ändrats så att han till följd därav hade varit skyldig att lägga en mindre procentuell andel av sin åkerareal i träda för att befrias från exportkostnadsavgift enligt 7 § än den han lade i träda, betalas till odlaren på ansökan 4 000 mark per hektar i ersättning av statens medel för den trädeslagda areal som överstiger hans andel. Ansökan om ersättning skall sändas till jordbruksstyrelsen inom tre månader från besvärinstansens beslut i saken.

(upphävs)

23 §

Närmare stadganden

Närmare stadganden om verkställigheten av denna lag utfärdas vid behov genom förordning. Jordbruksstyrelsen meddelar dock närmare föreskrifter om brukningsenheter, om träda och andra grunder för befrielse från avgifter enligt 7, 7 a, 7 b och 7 d §§ samt om fastställande, debitering och uppbörd av exportkostnadsavgiften.

De föreskrifter som jordbruksstyrelsen meddelar och de beslut av styrelsen som nämns i 7 c, 8 och 10 §§ skall publiceras i Finlands författningssamling.

23 §

Närmare stadganden

Närmare stadganden om verkställigheten av denna lag utfärdas vid behov genom förordning. Jord- och skogsbruksministeriet meddelar dock närmare föreskrifter om brukningsenheter, samt om fastställande, debitering och uppbörd av exportkostnadsavgiften.

De föreskrifter som jord- och skogsbruksministeriet meddelar och de beslut av ministeriet som nämns i 8 och 10 §§ skall publiceras i Finlands författningssamling.

Gällande lydelse

24 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1991.
Lagen gäller exportkostnadsavgiften för 1991
och 1992.

Föreslagen lydelse

24 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1991.
Lagen gäller exportkostnadsavgiften för 1991,
1992 och 1993.

Denna lag träder i kraft den
1992.
